

رستم و اشکبوس

درس دوازدهم

گنج حکمت: عامل و رعیت

قلمرو زبانی

املا

۹۳- املای درست کلمه مشخص شده را بنویسید. (خرداد ۱۴۰۲ - نوبت صبح)
به شصت اندر آورده تیر خدنگ

۹۴- املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. (شهریور ۱۴۰۲)
کمان را بمالید رستم به چنگ به (شصت / شست) اندر آورد تیر خدنگ

۹۵- در عبارت زیر، یک نادرستی املایی وجود دارد؛ آن را بیابید و شکل درست آن را بنویسید. (شهریور ۱۴۰۲)
پس به ضجر و مصادره از وی بازستانی و در خزانه نهی، درویش و رعیت را چه سود دارد؟

دستور

۹۶- نقش دستوری اجزای مشخص شده را بنویسید. (خرداد ۱۴۰۲ - نوبت صبح)
غمی شد ز پیکار دست سران

۹۷- در کدام مصراع، متمم با دو حرف اضافه نیامده است؟ (خرداد ۱۴۰۲ - نوبت صبح)
الف) همیشه به جنگ اندرون نامدار (ب) چو آمد خروشان به تنگ اندرش
ج) به سهراب بر تیرباران گرفت (د) بزد بر بر و سینه اشکبوس

۹۸- در کدام گزینه کاربرد «دو حرف اضافه برای یک متمم» مشهود است؟ (شهریور ۱۴۰۲)
الف) چون داد عادلان به جهان در بقا نکرد بیداد ظالمان شما نیز بگذرد
ب) بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنم تا سختی کمان شما نیز بگذرد

۹۹- در بیت زیر کدام واژه‌ها «ممال» اند؟ (شهریور ۱۴۰۲)
کشانی بدو گفت: با تو سلیح نبینم همی جز فسوس و مزیح

۹۳- شصت ۹۴- شست ۹۵- زجر ۹۶- نهاد ۹۷- گزینۀ د ۹۸- الف ۹۹- سلیح، مزیح

۱۰۰- در هریک از بیت‌های زیر نوع «را» را بنویسید.

- (الف) مرا مادرم نام، مرگ تو کرد
 زمانه مرا پتک ترگ تو کرد
 (خرداد ۱۴۰۲ - نوبت صبح)
- (ب) هم‌اکنون تو را ای نبرده سوار
 پیاده بیاموزمت کارزار
 (شهریور ۱۴۰۲)
- (ج) بدو گفت خندان که نام تو چیست؟
 تن بی‌سرت را که خواهد گریست؟
 (شهریور ۱۴۰۲ - غایبین)

۱۰۱- معلوم کنید که در هریک از ابیات زیر، فعل «شد» در کدام معنی (فعل «اسنادی» یا «رفت») به کار رفته‌است؟

- (الف) خرامید و شد سوی آرامگاه
 همی کرد گیتی به آیین و راه
- (ب) به گرز گران دست برد اشکبوس
 زمین آهنین شد، سپهر آنوس
 (شهریور ۱۴۰۲ - غایبین)

قلمرو ادبی

۱۰۲- هر حماسه چند ویژگی دارد؛ داستانی،، ملی و
 (خرداد ۱۴۰۲ - نوبت صبح)

۱۰۳- آرایه‌ی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.
 خروش سواران و اسپان ز دشت ز بهرام و کیوان همی‌برگذشت (اغراق / تشبیه)
 (خرداد ۱۴۰۲ - نوبت صبح)

۱۰۴- کاربرد آرایه‌ی داده‌شده را در بیت زیر نشان دهید.
 بیامد که جوید ز ایران نبرد
 سر هم‌نبرد اندآرد به گرد (مجاز)
 (شهریور ۱۴۰۲ - غایبین)

۱۰۵- مفهوم کنایه‌ی مشخص‌شده را بنویسید.
عنان را گران کرد و او را بخواند.
 (خرداد ۱۴۰۲ - نوبت صبح)

قلمرو فکری

معنی شعر

- ۱۰۶- معنی ابیات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.
 ۱- تو قلب سپه را به آیین بدار
 من اکنون پیاده کنم کارزار
 (خرداد ۱۴۰۲ - نوبت عصر)
- ۲- برآهیخت رهام گرز گران
 غمی شد ز پیکار دست سران
 (شهریور ۱۴۰۲)

درک مطلب

- ۱۰۷- مفهوم کنایه‌ی مشترک «پتک ترگ شدن» و «سر به زیر سنگ آوردن» در بیت‌های زیر چیست؟ (شهریور ۱۴۰۲)
- «مرا مادرم نام، مرگ تو کرد
 زمانه مرا پتک ترگ تو کرد»
 «پیاده، ندیدی که جنگ آورد
 سر سرکشان، زیر سنگ آورد؟»

پاسخ

- ۱۰۰- الف) فک اضافه (ب) حرف اضافه (ج) حرف اضافه (۱۰۱- الف) رفت (ب) گشت
- ۱۰۲- به ترتیب: قهرمانی، خرق عادت ۱۰۳- اغراق ۱۰۴- مجاز: ایران ۱۰۵- متوقف کردن
- ۱۰۶- ۱- تو (طوس) مرکز فرماندهی سپاه را به شیوه و رسم جنگ اداره کن. من اکنون پیاده به جنگ با اشکبوس می‌روم.
 ۲- رهام گرز سنگینش را بالا برد؛ دست هر دو سردار از جنگیدن خسته شد.
- ۱۰۷- تهدید به مرگ